

Эларалык «Руханият» ассоциациясы 1992-жылдан бери карай, башкача айтканда, кыргыз мамлекети эгемендүүлүккө, элибиз эркиндикке ээ болгондон кийин улутубузун тарыхында ташка тамга басканда таамай изин калтырышкан атактуу адамдар жөнүндө «Калк кадырлаган инсандар» деген ат менен коомчулуктун кеңири катмарын өзүне бурган кызықтуу кечелердин турмөгүн ўюштуруп келет.

Мына ошол түрмектүн алкагында Шабдан баатыр, Исхак Раззаков, Төрөбай Кулатов, Султан Ибраимов, Калык Акиев, Жоомарт Бекебаев, Насирдин Байтемиров, Атай Огонбаев, Мыскап Өмүрканова, Жапар Чабалдаев, Чыңгыз Айтматов, Сооронбай Жусуев, Омор Султанов, Күлүйпа Кондуchalova, Чолпон Баекова, Шарипа Садыбакасова сыйктуу бир далай инсандар жөнүндө атайын иш-чаралар еткөрүлгөн.

1994-жылдын 12-март күнү Кыргызстандын коомчулугунун турмушунда унтуулгус окуялардын бири болуп калды.

Анткени, ушул күнү «Руханият» ассоциациясынын түздөн-түз демилгеси менен кыргыз элинин данктуу уулдарынын бири, саясий жана мамлекеттик залкар ишмер, Кыргыз ССР Министрлер Советинин председатели, кийин Кыргызстан Коммунисттик партиясынын Борбордук Комитетинин Биринчи секретары болуп иштеген Исхак Раззаковдун өмүр жолуна арналган кечеге жана ушул инсандын атындагы республикада биринчи уюшулган фондун ачылышинын жүз ачар аземине чогулган элек.

Бул азем Токтогул атындагы мамлекеттик филармониянын чон залында салтанаттуу кырдаалда еткөн.

Мындай маанилүү маселени жүзегө ашырууга бел байлап жатып Казы Дыйканбаев, Апсамат Масалиев, Кулназар Ташиев, Жунай Мавлянов, Эстебес Турсуналиев жана башка Исхак Раззаковду көрүп-билген кишилерден кеңеш сурал калдым.

Дегеним, жогорку айтылган адамдар Исхак Раззаков дегенде ичен ашын жерге койгон, айтаар сезүн аябаган, Раззаков тууралуу көрғөн-билгенин көмүскөдө калтыrbай,

ЭЛАРАЛЫК «РУХАНИЯТ» АССОЦИАЦИЯСЫНЫН 15 ЖЫЛДЫГЫНА КАРАТА

Исхак Раззаковго арналган алгачкы фонддун түзүлүшү

кесөмдүн кесөм экендигин калкыбызга жайылтышкан, ақыйкат сездерүнөн кайтышпаган накта калыс адамдар эле.

Ошентип, алардын кеңеши менен Исхак Раззаковдун элестери тартылган даректүү кинотасмаларды жыйнап экрандан көрсөттүк, басмасөз, китеп жана сүрөт көргөзмөлөрүн ўюштурдук, ошол мезгилдеги музикалык чыгармалардан түзүлгөн сахна чеберлеринин концертин бердик.

Егерде тарыхыбызды барактап, басып өткөн жолбузга кылчайып көз чаптырса, ысмы өз дооруна, өз учурна гана таандык эмес, түбөлүккө уламышка айланып калган тарыхый адамдардын бири Исхак Раззаков экендигин мезгил улам барган сайын айгинелеп келет.

Себеби, Исхак Раззаков эли-журтун кастарлап, өлкөбүздүн өсүп өнүгүшүнө, улутубузун уучу толуп, узарышына баа жеткис салымын кошкон, талықпастан тажаалдык менен эмгектенген, чыныгы патриот болгон. Өңгөлөрдө кездешпеген өзгөчө таланттын, замандаштарын тамшандырган касиеттүү дареметтин эсси болгон.

Исхак Раззаковдун терен ойчулдугү менен саясий кыраакылыгы, жетекчилик жеткитиги менен кызыл тил чечендиги, асыл адамгерчилиги менен нукура интернационалист экендиги анын төрт тарабы төп келишкендигин далилдеп, мындай инсандын бул жарык дүйнөгө чанда гана келе тургандыгынан кабар берип турат.

Эгерде, бүгүн биз республикасынын экономикасы менен маданиятынын көрүнүктүү этаптарын канааттанау менен айтып жана жазып келсек,

ошол убактагы зор жетишкендиктердин, зор жеңиштердин артында Исхак Раззаковдун ченемсиз эмгеги, кылымга тете кызматы турат.

Ошентип Исхак Раззаков өзүнүн кыргыз элинин, дегеле Кыргызстанда жашашкан жалпы журтчуулуктун тагдырына бир жаралып кеткен инсан болгон.

Биздин улуттук интелигенция, илимий жана чыгармачыл адамдар мына ушундай улуу инсандардын ата-журтуна арнаган өмүрүн жана эмгегин терең изилдеп, аны кийинки муундарыбызга, келечектеги тарыхыбызга көөнөрбөс мурас катары калтырыш үчүн тынымсыз иш жүргүзүш зарыл экендигин заманыбыз көрсөтүп турат.

Көзү өтүп кеткен залкар инсандарыбызды дайыма эскерип туруу, алардын асыл эмгектерине ардайым кайрылып туруу - бул чыныгы пенделик парз, таза жашап, таза иштөөбүзгө баа жеткис сабак.

Мындай иштерден улутубузун тарыхы, улуттук маданиятыбыз, эртөнкү урпактарыбыз түбөлүктүү руханий байлыкты, ыймандуулукту, талықпай эмгектенүүгө эргүүнү таышат.

Өтүп жаткан жыйыныбыздын салтанаттуу аземин аяктап жатып, Исхак Раззаков фондусунун жаралышына демилге көрсөтүп, үнүн кошуп, ақыл насааттарын айтып, фондун келечегине ак жол каалашкан адам-

дардын бардыгына терең ыраазычылыгыбызды билдиригенбиз.

«Атаң өлсө дагы, атаңды көргөн өлбөсүн» дегендей арабызда Исхак Раззаков жок болсо дагы, эли - журтубузун нары сыймыгы, нары куту болуп жүрүшкөн ата-энелерибиз, ага - эжелерибиз бар экендигине топук кылып, аларга Алла - тааладан бекем ден - соолук сурал, бизге дайыма кубат болуп, арка - жөлөк болуп жашай беришин тилегенбиз.

Бул аземге мамлекеттик, саясий жана коомдук ишмерлер, илимий жана чыгармачыл интеллигентиянын

көптөгөн адамдары көлишип, ошондой эле Россия, Өзбекстан, Казакстан, Тажикстан өлкөлөрүнүн расишине ири ийгиликтерди каалашкан. Ошондой эле Кыргыз эл жазуучусу Түгөлбай Сыдыкбеков, учурунда КПСС Борбордук Комитетинин Саясий бюросунун мүчөсү, КПСС Борбордук Комитетинин секретары катары эмгектенген Нуриддин Мухитдинов күттүктөө телеграммаларын жеберишкен. Ошол жыйында «Руханият» ассоциациясынын Кеңешинин сунушу менен Исхак Раззаковдун фондусунун Башкармасынын төрагасына көрүнүктүү мамлекеттик жана саясий ишмер Апсамат Масалиев бир дошттан шайланган.

Ошентип, Апсамат Масалиевдин жетекчилиги астында бул фонд өлкөбүздө маанилүү жана таасирдүү коомдук уюмга айланган.

Ушул кечеде өз учурунда Советтер Союзунун Коммунисттик партиясынын Борбордук Комитетинин Саясий бюросунун мүчөсү, Кыргызстан Коммунисттик партиясынын Борбордук Комитетинин Биринчи секретары болуп иштеген Апсамат Масалиев, Кыргыз ССР Министрлер Советинин Председатели болуп иштеген Казы Дыйканбаев, мурдагы Кыргыз ССРинин маданият министри Күлүйпа Кондуchalova, айыл чарба министри Мукаш Өмүрлиев, Партиянын Ош обкомунун биринчи секретары Кадыркул Качыкеев, Партиянын ысыккөл обкомунун секретары Юрий Петрович Беляк, ошондой эле Кыргыз эл ақыны Сүйүнбай Эралиев, Кыргыз эл жазуучусу Насирдин Байтемиров жана башка көрүнүктүү инсандар чыгып сүйлөшүп, Исхак Раззаков жөнүндө эскерүүлөрүн абдан элестүү жана кызықтуу кылып сөз салышкан.

Эстебес Турсуналиев болсо Исхак Раззаковдун уламышка айланган ысмын ыры менен таржымалдап, өзгөчө эргүү менен ал адамдын элесин эч качан эстен чыкпайдургандай кылып, залга чогулгандардын моокумун кандырып, нөшөрдөй төгүп, ырдал берген.

Акун ТОКТОСАРТОВ
Эларалык «Руханият»
ассоциациясынын
Президенти